

УДК 573.6

**ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ОКСИКОРИЧНИХ
КИСЛОТ ТА ЇХ ПОХІДНИХ ЯК ЗАСОБІВ
БІОПРОФІЛАКТИКИ**

Кушнір О.В., Власик Л.І.

*Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці,
Україна,*

ДІ НДІ медико-екологічних проблем, м. Чернівці, Україна

Прогресування техногенних змін довкілля із забрудненням значних територій радіонуклідами та важкими металами залишає актуальним пошук нових лікарських засобів, що проявляють себе як детоксиканти.

Оксикоричні кислоти належать до класу фенолів з одним ароматичним кільцем і є оксипохідними коричної кислоти. Кофейна, ферулова, цикорієва, п-кумарова, хлорогенова кислоти широко представлені в лікарських рослинах (ехінацея пурпурова, родіола рожева, обліпіха крушиновидна, чорниця звичайна, брусниця); фруктах (яблука, сливи, білий виноград); овочах (капуста, шпинат, оливки); продуктах бджільництва (прополіс).

Додавання до харчового раціону кофейної та ферулової кислот забезпечує захист організму від токсичного впливу N-нітрозосполук, які містяться у воді та харчових продуктах. Кофейна і ферулова кислоти є інгібіторами 5- і 12-ліпооксигеназ, знижують рівень лейкотрієнів у тканинах. Хлорогенова кислота зв'язує в нерозчинні комплекси такі канцерогенні речовини як афлотоксини, 3,4-бензпірен, нітрузоаміни.

Уреїд транс-2,4-дигідроксикоричної кислоти при внутрішньом'язовому введенні в дозі 100 мг/кг маси тіла за своєю ефективністю удвічі перевищує тіотриазолін при застосуванні його з метою корекції функціонального стану нирок на 28-му добу після комбінованого введення хлористих солей свинцю, кадмію, талію та зовнішнього гамма-опромінення в дозі 2 Гр у досліді на статевозрілих білих щурах-самцях.

Основними механізмами антиоксидантного ефекту оксикоричних кислот та їх похідних є: антирадикальний, антиліпопероксидний, інгібіція ксантиноксидази, хелатування металів.

Ці та інші позитивні властивості оксикоричних кислот та їх похідних рекомендуються для поглибленого вивчення з метою впровадження ефективних засобів біопротекції шкідливого впливу ксенобіотиків.